

ଜଳାୟ ଅଂଶ କ'ଣ ?

ଧାନ ବା ଚାଉଳରେ ଥିବା ଜଳର ପରିମାଣକୁ ଜଳାୟ ଅଂଶ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଜଳାୟ ଅଂଶ ଓ ଧାନ ବା ଚାଉଳର ମୋଟ ଓଜନର ଅନୁପାତ ଅଟେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଶତକଡ଼ା ହିସାବରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଗବେଷଣା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଧାନ ବା ଚାଉଳର ଶୁଷ୍କ ଓଜନ ସହିତ ଏଥିରେ ଥିବା ଜଳାୟ ଅଂଶର ଅନୁପାତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥାଏ ।

କାହିଁକି ଜଳାୟ ଅଂଶ ମାପ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଧାନ ଓ ଚାଉଳର ପରିଚାଳନା କରିବା ଏବଂ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ଜଳାୟ ଅଂଶକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଆବେଶ୍ୟକ । ଠିକ୍ ଭାବରେ ଏହାକୁ ନ ଜାଣିଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅସୁବିଧାମାନ ହୋଇଥାଏ ।

- ଅଧିକ ଜଳାୟ ଅଂଶ ଥିବାବେଳେ ଧାନ ଅମଳ କରାଗଲେ ଶୁଖାଇବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚାକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ଓ ଅମଳ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।
- ସାଇତା ଗୃହରେ ଥିବା ଧାନରେ ଅଧିକ ଜଳାୟ ଅଂଶ ରହିଲେ ଏହା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।
- ଧାନକୁ ଅଧିକ ଶୁଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ଶୁଖାଇବା ଖର୍ଚ୍ଚ ବଢ଼ିବା ସହିତ ଏହାର ମାନ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।
- ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଜଳାୟ ଅଂଶ ଥାଇ ଧାନ ପେଷାଗଲେ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଚାଉଳ ମିଳିଥାଏ ।
- ଶାସ୍ୟକୁ ଅଧିକ ଶୁଖାଇ ବିକ୍ରି କଲେ ଓଜନ ହ୍ରାସ ପାଏ (ଲାଭ କମିଯାଏ) ।

କିପରି ଜଳାୟ ଅଂଶ ମାପ କରାଯିବ

ଓଜନ ପଦ୍ଧତି

ତାପମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଓଜନ ନିଅନ୍ତୁ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତର ଠାରୁ ଅଧିକ ତାପମାତ୍ରା ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ଶାସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ରାସାୟନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଘଟିବା ଯୋଗୁଁ ଓଜନ ଅଧିକ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

- ଓଜନର ତାପମାତ୍ରା ୧୩୦° ସେଲ୍ସିଅସ ରଖନ୍ତୁ ।
- ଧାନର ତିନୋଟି ନମୁନା ଓଜନ କରି ଓଜନ ମଧ୍ୟରେ ରଖନ୍ତୁ ।
- ଷୋହଳ ଘଟା ପରେ ଧାନ ନମୁନାର ଶେଷ ଓଜନ ନିଅନ୍ତୁ ।
- ନିମ୍ନ ସମୀକରଣକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଧାନର ଜଳାୟ ଅଂଶ ପରିମାଣ ହିସାବ କରନ୍ତୁ ।
- ଜଳାୟ ଅଂଶର ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟ ହିସାବ କରନ୍ତୁ ।

ହିସାବ

$$MC_{wb} = \frac{m_i - m_f}{m_i} * 100 \quad (1)$$

$$MC_{db} = \frac{m_i - m_f}{m_f} * 100 \quad (2)$$

MC_{wb} = ଆର୍ଦ୍ର ଆଧାରରେ ଜଳାୟ ଅଂଶ (%)
MC_{db} = ଶୁଷ୍କ ଆଧାରରେ ଜଳାୟ ଅଂଶ (%)
M_i = ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଓଜନ (ଗ୍ରାମ)
M_f = ସର୍ବଶେଷ ଓଜନ (ଗ୍ରାମ)

ସ୍ଥଳକୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଦୂରିତ ଭାବେ ଜଳାୟ ଅଂଶ ଆକଳନ ନିମନ୍ତେ ଭରି ମ-ଏକ୍ସର ମିଟର ବିକାଶ କରାଯାଇଛି ।

ସାଇତି ରଖିବାକୁ ଥିବା ସମୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଜଳାୟ ଅଂଶ (%) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଜଳାୟ ଅଂଶ (%) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୯ରୁ କମ୍	୧ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସାଇତିବା
୯-୧୩	୮-୧୨ ମାସ ସାଇତିବା
୧୪	ଭଲ ଭାବେ ପେଷିବା ପାଇଁ
୧୪ରୁ ଅଧିକ	ସାଇତିବା ପାଇଁ ନିରାପଦ ନୁହେଁ

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ:

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

